

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen

Doelenpakket

Vak 2DA - plant-, dier- en milieutechnieken

2de graad SO

Dubbele finaliteit

Specifieke vorming

Uitgangspunten

Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project van de school bepaalt welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum.

- **Eerste graad**
Het is de school die bepaalt welke eindtermen binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden. De lessen differentiatie worden ingevuld als een remediëring en een verdieping van onderdelen van de basisvorming (eindtermen) of als een verdieping in klassieke talen.
Aan de lessen van de basisopties-pakketten in het 2e jaar worden leerplandoelen van de POV leerplannen basisopties-pakketten gekoppeld.
- **Tweede/derde graad**
Het is de school die bepaalt welke onderwijsdoelen, ongeacht het eindtermen, cesuurdoelen, specifieke eindtermen of onderwijsdoelen (voor de onderdelen) van de beroepskwalificatie(s) betreft, binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden.

Leerplandoelen zijn minimumdoelen

Het leerplan legt minimumdoelen vast, die resulteren in een minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die de leerlingen moeten bereiken. Een school bepaalt zelf wat ze bovenop deze minimumdoelen aan bod wil laten komen in de lessen. Ook de onderwijsmethode kiest de school zelf.

Het leerplan gebruikt de taxonomie van Bloom

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen het leerplan van de basisvorming en de leerplannen van het specifieke gedeelte. Elk leerplandoel bestaat uit een competentiegerichte formulering van het doel waarbij het handelingswerkwoord evalueerbaar gedrag uitdrukt. De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden**
De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen**
De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen**
De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken,

voorstellen, ...

- Analyseren

De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...

- Evalueren

De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren

De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

Status van een leerplandoel

- AEE = aanbieden / evalueren / eindverantwoordelijke

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en heeft de verplichting om dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Ingeval een AEE leerplandoel aan meerdere leraren/vakken is toegekend zal iedere leraar/vak dit leerplandoel binnen de eigen vakspecifieke context aanbieden en evalueren.

- AE = aanbieden / evalueren

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en komt samen met de eindverantwoordelijke(n) tot een gemeenschappelijke evaluatie van dit leerplandoel.

- A = aanbieden

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit met het oog op verankering van de kennis/vaardigheid/attitude zonder dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Evalueren kan enkel als de status van het leerplandoel in onderling overleg met de AEE verantwoordelijke wordt aangepast.

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT01

De leerlingen gebruiken materialen, handgereedschap, machines en producten in functie van een opdracht.

Kennis

Machines en gereedschappen: kenmerken, gebruik

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT02

De leerlingen vergelijken materialen en producten in functie van de opdracht.

Kennis

Materialen voor natuur- en groentechnieken - Pro

Materialen voor teelten in land- en tuinbouw - Pro

Materialen voor tuinaanleg en -beheer - Pro

Materialen voor verzorging van dieren - Pro

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT03

De leerlingen vergelijken handgereedschap en machines in functie van de opdracht.

Kennis

Handgereedschap en machines voor gebruik in land- en tuinbouw - *Pro*

Handgereedschap en machines voor gebruik in natuur- en groentechnieken - *Pro*

Handgereedschap en machines voor gebruik in tuinaanleg en -beheer - *Pro*

Handgereedschap en machines voor gebruik tijdens de verzorging van dieren - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT04

De leerlingen lichten specifieke risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, brand, explosie toe.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT05

De leerlingen gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen aangepast aan de werkomstandigheden.

Kennis

Sectorspecifieke hygiëne- en veiligheidsregels

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT06

De leerlingen reinigen machines, uitrustingen, materiaal, infrastructuur en omgeving.

Kennis

Reinigings- en ontsmettingsmiddelen - *Pro*
Sectorspecifieke hygiëne- en veiligheidsregels

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT07

De leerlingen onderhouden machines, uitrustingen, materiaal, infrastructuur en omgeving.

Kennis

Machines en gereedschappen: basisonderhoud

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT08

De leerlingen maken eenvoudige constructies.

Kennis

Gereedschappen - Pro

Materialen - Pro

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT09

De leerlingen voeren kleine herstellingen uit.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT10

De leerlingen verpakken producten.

Kennis

Verpakkingsmateriaal - *Pro*

Sectorspecifieke hygiëne- en veiligheidsregels

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het vakgebied

PDT11

De leerlingen slaan producten op.

Kennis

Opslagmiddelen en materialen voor land- en tuinbouwgewassen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT12

De leerlingen handelen volgens de wetgeving over het dierenwelzijn.

Kennis

Dierenwelzijn

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT13

De leerlingen begeleiden dieren volgens aangereikte criteria.

Kennis

Criteria voor het verplaatsen, hanteren, benaderen, vangen, fixeren, begeleiden, transporteren, verplaatsen van dieren. - *Pro*

Soortkenmerken en ontwikkelingsprocessen

Basisprincipes en technieken voor verzorging en omgang

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT14

De leerlingen stellen het voedsel samen voor dieren met aandacht voor voedingswaarde, hoeveelheid, soort voeder, frequentie, levensstadium, beschikbaarheid, prijs.

Kennis

Essentiële bestanddelen, voedingsstoffen en energetische waarde - *Pro*

Voeding

Voederverrijking en rantsoenering - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT15

De leerlingen voederen dieren volgens aangereikte criteria.

Kennis

Voederschema - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT16

De leerlingen verzorgen dieren volgens aangereikte criteria.

Kennis

Basisprincipes en technieken voor verzorging en omgang
Huisvesting

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT17

De leerlingen huisvesten dieren volgens aangereikte criteria.

Kennis

Klimaat en inrichting van dierenverblijven - *Pro*
Sector specifieke hygiëne- en veiligheidsregels
Huisvesting

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT18

De leerlingen passen technieken toe om dieren te vermeerderen volgens aangereikte criteria.

Kennis

Bronst, balts - *Pro*
Ontwikkelingsstadia
Rassenverbetering - *Pro*
Verloop van dracht en geboorteprocès - *Pro*
Voortplantingsproces - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT19

De leerlingen lichten de anatomie, fysiologie en ontwikkelingsstadia van enkele typedieren toe.

Kennis

Anatomie, fysiologie, ontwikkelingsstadia

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het begeleiden en verzorgen van dieren

PDT20

De leerlingen verzamelen producten van dierlijke oorsprong.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT21

De leerlingen passen eenvoudige grondbewerkingen toe met aandacht voor de bodemstructuur.

Kennis

Materialen en gereedschappen voor grondbewerkingen. - *Pro*

Rol van het weer in functie van bodemtoestand en bodembewerking - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT22

De leerlingen bereiden substraten voor aangepast aan de teeltmethode.

Kennis

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: substraat en bemesting, abiotische factoren

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: meest courante teelt- en cultuurtechnieken, biotische factoren en groeiprocessen

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT23

De leerlingen vergelijken experimenteel verschillende technieken voor het vermeerderen van planten in functie van de toepassing.

Kennis

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: biotische factoren en groeiprocessen

Economische waarde, standplaats, instandhouding - *Pro*

Morfologie en plantkundige begrippen - *Pro*

Vegetatief, generatief - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT24

De leerlingen vergelijken experimenteel verschillende technieken voor het vermenigvuldigen van planten in functie van de toepassing.

Kennis

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: meest courante teelt- en cultuurtechnieken, biotische factoren en groeiprocessen

Hybride - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT25

De leerlingen passen de correcte teeltwijze toe voor gewassen volgens aangereikte criteria.

Kennis

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: meest courante teelt- en cultuurtechnieken, biotische factoren en groeiprocessen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT26

De leerlingen lichten de aanplanting en verzorging van courante landbouw- of tuinbouwgewassen toe.

Kennis

Aanplanting en verzorging

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT27

De leerlingen vergelijken experimenteel eenvoudige, duurzame technieken voor het beschermen van planten in een bestand ecosysteem.

Kennis

Belang van gezonde bodem en gezond groeimilieu - *Pro*

Bescherming tegen ziekten en plagen - *Pro*

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: biotische factoren en groeiprocessen

Natuurlijke vijanden, afweermiddelen, feromonenvallen - *Pro*

Teeltrotatie - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT28

De leerlingen stellen de oogstrijpheid vast van producten van plantaardige oorsprong aan de hand van aangereikte criteria.

Kennis

Het ontwikkelingsstadium - *Pro*

Kenmerken van de oogstrijpheid van producten - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op het onderhouden en verzorgen van planten

PDT29

De leerlingen maken producten van plantaardige oorsprong marktklaar.

Kennis

Sectorspecifieke hygiëne- en veiligheidsregels

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot nomenclatuur en systematiek

PDT30

De leerlingen passen de basis van de systematische wetenschappelijke naamgeving van organismen toe.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot nomenclatuur en systematiek

PDT31

De leerlingen hanteren de correcte Nederlandse en wetenschappelijke namen van belangrijke planten uit de akkerbouw, bloementeel, fruitteelt, groenteteelt, sierteelt, kruidenteelt en bosbouw.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot nomenclatuur en systematiek

PDT32

De leerlingen hanteren de correcte Nederlandse en wetenschappelijke namen van belangrijke insecten, productiedieren, gezelschapsdieren en inheemse dieren.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot nomenclatuur en systematiek

PDT33

De leerlingen delen planten die belangrijk zijn voor de agrarische sector in, volgens vastgelegde criteria.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot nomenclatuur en systematiek

PDT34

De leerlingen delen dieren die belangrijk zijn voor de agrarische sector in, volgens vastgelegde criteria.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot natuurbeheer

PDT35

De leerlingen stellen een eenvoudig beheerplan op voor een biotoop.

Kennis

Ecologische begrippen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot natuurbeheer

PDT36

De leerlingen voeren eenvoudige beheerswerken uit in een bepaald ecosysteem.

Kennis

Bermbeheer - *Pro*

Maaibeheer - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot tuinaanleg

PDT37

De leerlingen zetten een eenvoudig plan uit.

Kennis

Grondplan met symbolen en afmetingen - *Pro*

Meettechniek en meetmaterialen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot tuinaanleg

PDT38

De leerlingen leggen een border aan.

Kennis

Typische borderplanten - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot tuinaanleg

PDT39

De leerlingen onderhouden een beplanting.

Kennis

Meest courante landbouw- of tuinbouwgewassen: bemesting
Gereedschappen en materialen voor onkruidbeheersing - *Pro*
Snoeigereedschappen - *Pro*
Ziekten en plagen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie - Pro | 2DA

Competenties met betrekking tot tuinaanleg

PDT40

De leerlingen onderhouden een grasveld.

Kennis

Soorten grasvelden - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC01

De leerlingen werken in een teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC02

De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC03

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC04

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Vakattitudes

VAT01

De leerlingen gaan respectvol om met anderen. ° (attitudinaal)

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Vakattitudes

VAT02

De leerlingen houden het werkoppervlak ordelijk en net. ° (attitudinaal)

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Fysiologie en anatomie van dieren

SV08.07

De leerlingen beschrijven aan de hand van voorbeelden uit enkele klassen de elementaire bouw en werking van organen en stelsels.

Kennis

Spijverteringsstelsel - *Pro*

Ademhalingsstelsel - *Pro*

Bloedvatensstelsel - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Fysiologie en anatomie van planten

SV08.08

De leerlingen vergelijken bouw van plantendelen in functie van groei, voortplanting of transport.

Kennis

Assimilaten en water

Stamper, meeldraden, zaadbeginsel, stuifmeelkorrels - *Pro*

Generatieve en vegetatieve voortplanting - *Pro*

Floëem, xyleem, parenchym, vaatbundel, huidmondje - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Plant- en dierkunde

SV08.09

De leerlingen onderzoeken voor ruimtelijke patronen in ecosystemen de interactie met biotische en abiotische componenten.

Kennis

Biotische en abiotische factoren - *Pro*

Biotoop - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Plant- en dierkunde

SV08.10

De leerlingen illustreren gedrag van organismen in relatie tot hun natuurlijke omgeving.

Kennis

Populatie

Interactie en gedrag

Symbiose, commensalisme, antibiose, mutualisme, parasitisme, coöperatie, concurrentie, prooi-predatie - *Pro*

Communicatie tussen organismen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie_Toegepaste chemie

SV09.10

De leerlingen leggen het verband tussen de plaats en de eigenschappen van atomen in het PSE.

Kennis

Groep, periode - *Pro*

Valentie-elektronen, edelgasconfiguratie - *Pro*

Onderscheid tussen een metaalatoom en een niet-metaalatoom - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.11

De leerlingen stellen chemische structuurformules op van enkelvoudige en binaire anorganische stoffen.

Kennis

Roostermodel

Lewisstructuur

Ionbinding, atoombinding, metaalbinding

IUPAC-naamgeving - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.12

De leerlingen classificeren vanuit de IUPAC-naamgeving organische en anorganische stoffen zowel op basis van een gegeven formule als op basis van een naam.

Kennis

Anorganische zuren, basen, zouten, oxiden

Alkanen

Hydroxiden, ammoniak - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.13

De leerlingen brengen elektronegativiteit, polariteit en elektrolyten in verband met oplosbaarheid en elektrische geleiding.

Kennis

Dissociatie en ionisatie - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.14

De leerlingen stellen de reactievergelijking op van een eenvoudige reactie met ionenuitwisseling.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.15

De leerlingen leggen het verband tussen stofhoeveelheid, molaire massa en molaire concentratie.

Kennis

Molecuulmassa - *Pro*

Getal van Avogadro en stofhoeveelheid in mol - *Pro*

Verband massa/molaire massa: $n = m/M$ - *Pro*

Molaire concentratie: $c = n/V$ - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein chemie
Algemene chemie

SV09.16

De leerlingen brengen de pH in verband met het zuur, basisch of neutraal karakter van een waterige oplossing en lichten de functie van een zuur-base indicator toe.

Kennis

pH-schaal - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

